

N:o 11.

Ank. till Riksdagens Kansli den 13 April 1876, kl. 1 e. m.

*Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6,
i anledning af erhållen återremiss å Utlåtandet N:o 4
angående förändrade bestämmelser i fråga om vilkoren
för försäljning af vin och maltdrycker.*

Till följd af erhållen återremiss å Utskottets Utlåtande N:o 4, i anledning af väckta motioner angående förändring af gällande bestämmelser i fråga om vilkoren för försäljning af vin och maltdrycker, har Utskottet ånyo förehaft detta ärende; och då Utskottet nu afgifver förnyadt yttrande i ämnet, får Utskottet till en början erinra, att Utskottet i ofvannämnda Utlåtande uttalat den åsigt, att Kongl. Förordningen den 18 September 1874 angående omförmälda försäljning borde förändras i följande hänseenden: dels att, beträffande utskänkningsställe med vidsträcktare omfattning, ansvarsbestämmelserna för förseelser emot lagbuden skärptes till större likhet med dem, som gälla för olofflig försäljning af bränvin; dels att ordalagen i författningens 11 § uppställdes i likhet med 49 § af Kongl. Förordningen den 18 September 1874 angående försäljning af bränvin m. m.; dels ock att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillerkändes rätt att, i det fall 14 § af författningen förutsätter, förbjuda landthandlande att vidare utöfva försäljning af vin eller maltdrycker till afhemtning.

Under öfverläggningen i Kammarerna angående Utskottets förslag framstälde en och annan talare yrkande derom, antingen att enahanda lagstiftning skulle meddelas för handel med vin och maltdrycker, som nu äger rum för handel med bränvin, och förbud således stadgas för landthandlande att befatta sig med handel af hvad slag som helst med vin och maltdrycker, eller ock att, i sammanhang med upphäfvandet af den för närvarande landthandlande medgifna rätt i nämnda hänseende, måtte föreskrifvas att i fråga om förvärfvandet af sådan rätt skall iakttagas enahanda förfarande, som finnes bestämdt för erhållandet af rättighet till förtäring på stället af vin och maltdrycker; och har såsom skäl för dessa yrkanden hufvudsakligen blifvit anfördt, att utan en så beskaffad lagstiftning man icke skulle kunna hindra de mera allmänt förekommande lagbrott och oskick, att

landthandlande försälde under benämning af vin en vara, hvilken egentligen utgjordes af färgadt bränvin, samt att med de i handelsboden inköpta och afhemtade vin- och maldrycks-quantiteterna anordnades förtäring i närheten af boden, så att förtäckt utskänkning bedrefs.

Ehuru enligt Utskottets tanke lagstiftningen för utskänkning af öl och vin alltmera bör närma sig lagstiftningen för utskänkning af spirituösa drycker, följer deraf icke, att samma bestämmelser som gälla för handel med bränvin böra till alla delar tillämpas på handel med vin och maldrycker till afhemtning; och Utskottet tror icke, att sådana synnerligen inskränkande stadganden böra anlitas, åtminstone icke förr än andra utvägar visat sig overksamma. Då år 1855 genomgripande åtgärder vidtogos för att söka i möjligaste mån hindra bränvinsmissbruken, uttalades temligen allmänt den åsigt, att man skulle gynna försäljningen af öl, såsom ett surrogat för spritdrycker. Det så kallade bayerska ölet har ock sedermera vunnit en så allmän spridning, att det synes kunna medföra ett för stort intrång på den enskilda hushållningens område, derest det på en kommunalmyndighets pluralitet t. ex. i en från stad aflägsen landsbygd fingö ankomma att hindra all försäljning af öl till afbemtning. De öfverklagade missbruken böra stärfjas, men icke må man derföre hindra det loffiga bruket.

Skulle man emellertid, emot hvad Utskottet antager, vilja tillvägabrinda lagbestämmelser af omförmälda inskränkande beskaffenhet, möter i allt fall en omständighet af stor betydighet. Nuvarande landthandlande innehafva ostridigt på grund af handelsrättigheten tillstånd att till afhemtning försälja vin och maldrycker. Att genom ett nytt lagbud upphäfva detta tillstånd, utan någon af landthandlandena begången förseelse, öfverensstämmer icke med det sätt att gå tillväga i fråga om lagligen förvärfvade rättigheter, statsmakterna hittills iakttagit. Innehafvarne af äldre rättigheter till bränvinsutskänkning fingo vid öfvergången till nuvarande system behålla dem; och de rättigheter till utskänkning af öl och vin, som i stadgad ordning blifvit meddelade före gällande författnings utfärdande, ega fortfarande bestånd. Skulle åter nyssnämnda nya lagbestämmelse endast tillämpas på blifvande landthandlande, lärer väl en hvar medgifva, att föga vore vunnit, åtminstone för den närmaste framtiden.

Då Utskottet på nu anförda skäl anser sig icke kunna understödja förslagen i berörda hänseende, vidhåller Utskottet sin i Utlåtandet N:o 4 uttalade åsigt om behovet af ett nytt stadgande, af innehåll, att om det visar sig, att oloflig utskänkning främjas eller oordningar eljest föranledas i följd af landthandlandes försäljning af vin eller maldrycker, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger att, äfven om varning icke föregått, förbjuda för viss tid eller för alltid vidare försäljning af nämnda drycker; och Utskottet vågar antaga, att om ett sådant lagstadgande meddelas och allvarligt tillämpas, skäligen klagan öfver de anmärkta missbruken bör kunna undanrödjjas.

En talare har framhållit önskvärdheten af ett stadgande derom, att de rättigheter till utskänkning af vin och maltdrycker, som blifvit beviljade före gällande författnings utfärdande, skulle efter en viss kort tids förlopp upphöra. Utskottet vill icke bestrida, att ett sådant stadgande komme att medföra fördel; men på grund af det skäl, Utskottet här ofvan anfört beträffande landthandlandes försäljningsrätt, tilltror Utskottet sig icke att förorda en framställning i detta hänseende; och då 13 § i författningen lemnar myndigheterna tillräcklig befogenhet att indraga utskänkingsrätten i händelse oordningar dertill föranleda, bör af nuvarande förhållande någon väsentligare olägenhet, om den inträffar, icke kunna länge fortvara.

Hämförande sig till hvad Utskottet här ofvan och i sitt Utlåtande N:o 4 anfört, tillstyrker Utskottet, att

Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hemställa, att Kongl. förordningen den 18 September 1874 angående vilkoren för försäljning till förtäring på stället af vin och maltdrycker m. m. måtte förändras derutinnan: dels att, beträffande utskänkingsställe med vidsträcktare omfattning, ansvarsbestäm- melserna för forseelser emot lagbuden skärpas till större likhet med dem, som gälla för oloflig försäljning af bränvin; dels ock att enahanda ordalag som förefinnas i 49 § af Kongl. förordningen den 18 September 1874 angående försäljning af bränvin m. m. må inflyta i 11 § 1 mom. af förstnämnda författning, så att lagbrytaren må dömas till ansvar för hvarje gång stämning utfärdas och delgifvits samt han blifvit om forseelsen förvunnen; äfvensom att ett stadgande må utfärdas af innehåll, att, om det visar sig, att oloflig utskänkning främjas, eller oordningar eljest föranledas af en landthandlandes försäljning af vin eller maltdrycker till afhemtning, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande må ega att, äfven utan föregången varning, förbjuda för viss tid eller för alltid vidare försäljning af nämnda drycker hos samma handlande.

Stockholm den 13 April 1876.

På Utskottets vägnar:

W. Stråle.
